CHRISTINE STIX-HACKL
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2006. január 26. [1]

I – Bevezető megjegyzések

1. A Gerechtshof te Amsterdam a jelen eljárásban a Közösségi Vámkódex [2] értelmezését kéri a Bíróságtól olyan hordozható számítógépek vámértéke tekintetében, amelyek operációsrendszer-szoftvereket tartalmaznak. Még pontosabban az a kérdés, hogy hozzá kell-e adni a hordozható számítógépek vámértékéhez az operációsrendszer-szoftverek értékét, vagy sem.

II – Jogi háttér

2. A Vámkódex 29. cikke (1) bekezdésének vonatkozó rendelkezései a következők:

„Az importált áru vámértéke az ügyleti érték, vagyis a Közösség vámterületére irányuló kivitel céljából történő eladáskor az áruért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő, szükség esetén a 32. és 33. cikknek megfelelően kiigazított ár, feltéve hogy:

[...]

d) a vevő és az eladó nincs kapcsolatban egymással, vagy ha a vevő és az eladó kapcsolatban áll egymással, az ügyleti érték a (2) bekezdés értelmében vámcélokra elfogadható."

3. A Vámkódex 29. cikkének (2) bekezdése értelmében egymással kapcsolatban álló személyek közötti eladáskor az ügyleti érték elfogadható, ha az érintett vállalkozások kapcsolata nem befolyásolta az árat, azaz az ilyen érték szorosan megközelíti az egy időben vagy közel azonos időben azonos vagy hasonló áruk piaci értékét.

1 – Eredeti nyelv: német.

2 – A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o., a továbbiakban: Vámkódex).

4. A Vámkódex 32. cikkének vonatkozó rendelkezései a következők:

„(1) A vámértéknek a 29. cikk alapján történő megállapításakor az importált áruért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árhoz hozzá kell számítani:

[...]

b) az alábbi áruk és szolgáltatások értékét, megfelelően megosztva, ha azokat közvetlenül vagy közvetve a vevő biztosítja ingyenesen vagy kedvezményesen az importált áruk előállításával és kivitelre történő eladásával kapcsolatban történő felhasználásra, olyan mértékben, amennyiben ez az érték a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árban nem volt benne:

i. importált áruba beépített anyagok, alkatrészek, részek és hasonló tételek;

ii. az importált áru előállításában használt szerszámok, présminták, öntőformák és hasonló tételek;

iii. az importált áru előállítása során elhasznált anyagok;

iv. a Közösség területén kívül végzett, és az importált áru előállításához szükséges mérnöki munka, fejlesztés, művészmunka, formatervezés, tervrajzok és vázlatok;

c) a vevő által közvetve vagy közvetlenül, az értékelendő áru eladásának feltételeként fizetendő, az értékelendő áruval kapcsolatos jogdíjak és licencdíjak, amennyiben azok a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árban nincsenek benne;

[...]

(3) A vámérték meghatározásakor a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árhoz való hozzáadás csak az e cikkben megállapítottak szerint történhet. [...]"

5. A Vámkódex 34. cikke így rendelkezik:

„Különleges szabályok állapíthatók meg a [Vámkódex] bizottság eljárásának megfelelően az adatfeldolgozó berendezésekben használatra szolgáló és adatokat vagy utasításokat tartalmazó hordozóeszköz vámértékének."

6. A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet [3] (a továbbiakban: végrehajtási rendelet) 147. cikke többek között a következőképpen rendelkezik:

„(1) A Vámkódex 29. cikke alkalmazásában azt a tényt, hogy az eladás tárgyát képező árukat a szabad forgalomba bocsátás számára kérik vámkezelni, megfelelő utalásnak kell tekinteni arra vonatkozóan, hogy azok eladása a Közösség vámterületére irányuló export céljából történt. Ez az utalás érvényes abban az esetben is, ha az értékelést több egymást követő eladás előzte meg; ilyen esetben a 178–181. cikktől függően bármelyik eladási ár az értékelés alapjául vehető.

[...]

(3) A vevőnek nem kell megfelelnie semmilyen más feltételnek azonkívül, hogy szerződő fél az adásvételi szerződésben."

7. A végrehajtási rendelet 167. cikke többek között előírja:

„(1) A Vámkódex 29-33. cikkétől eltérően azon importált adathordozók vámértékének meghatározásánál, amelyek adatfeldolgozó berendezésben történő felhasználás céljából adatokat vagy utasításokat hordoznak, csak magának az adathordozónak a költségét vagy értékét kell figyelembe venni. Az adatokat vagy utasításokat tartalmazó importált adathordozók vámértéke ezért nem tartalmazza az adatok vagy az utasítások költségét vagy értékét, feltéve hogy ezek a költségek és értékek elkülönülnek a szóban forgó adathordozó költségétől és értékétől."

III – A tényállás, az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

8. A jelen eljárás alapját a Compaq Computer International Corporation (a továbbiak-

3 – HL L 253., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. kötet, 6. fejezet, 3. o.

ban: CCIC) és az Inspecteur van de Belastingdienst – Douanedistrict Arnhem (az arnhemi körzeti vámigazgatóság vezetője, a továbbiakban: vámhatóságok) között folyamatban lévő jogvita képezi, melynek tárgya azon hordozható számítógépek vámértéke, amelyeket a CCIC 1995. január 1-je és 1997. december 31-e között bocsátott szabad forgalomba. A holland vámhatóságok álláspontja szerint a CCIC helytelenül nem adta hozzá a vámértékhez a hordozható számítógépekre telepített operációsrendszer-szoftverek értékét.

9. A CCIC a számítástechnika terén működő Compaq nemzetközi vállalatcsoport tagja és a Compaq termékek európai forgalmazója. Hollandiában egy elosztóközpontot üzemeltet.

10. A CCIC az egyesült államokbeli székhelyű Compaq Computer Corporation (a továbbiakban: CCC) 100%-os tulajdonában lévő leányvállalata. A CCC anyavállalat és a Microsoft Corporation közötti szerződés értelmében az MS-DOS és az MS Windows operációs rendszerek (a továbbiakban együtt: operációs rendszer) a Compaq által vagy nevében előállított számítógépekre telepíthetők és azokkal együtt értékesíthetők. A CCC a Microsoft részére 31 USD-t fizet minden egyes olyan Compaq számítógép után, amelyet az említett operációs rendszerrel láttak el.

11. A CCC hordozható számítógépeket vásárolt két tajvani számítógépgyártótól, és ezen adásvétel keretében megállapodtak, hogy a számítógépek merevlemezei a szállításkor tartalmazni fogják az említett operációs rendszereket. Ebből a célból a CCC költségmentesen e gyártók rendelkezésére bocsátotta az operációs rendszereket, akik azokat az említett számítógépekre telepítették. A számítógépeket ezt követően Tajvan FOB paritáson szállították le Közösségen belüli értékesítés céljából.

12. A CCC eladta a hordozható számítógépeket a CCIC-nek, amelyeket Tajvanból közvetlenül Hollandiába szállítottak. Megérkezésükkor a CCIC a hordozható számítógépekről azok szabad forgalomba bocsátása céljából vámáru-nyilatkozatot tett. A hordozható számítógépek vámértékének meghatározása során a Vámkódex 29. cikkének megfelelően a tajvani eladó és a CCC között alkalmazott értékesítési árat vették figyelembe. Ebben az árban értelemszerűen nem szerepelt az operációs rendszer értéke.

13. 1999-ben a Landelijk Waardeteam van de Douane (a vámértékben illetékes vámszolgálat) vizsgálatot folytatott a CCIC-nél, hogy ellenőrizze az érintett hordozható számítógépek bejelentett vámértékének pontosságát. Az ellenőrző hatóság álláspontja szerint a számítógépekre telepített operációs rendszerek értékét bele kellett volna foglalni a vámértékbe. E vizsgálatot követően a vámhatóságok minden egyes hordozható számítógép bejelentett vámértékét megnövelték az operációs rendszer értékének meg-

felelő összeggel, és kibocsátották a vitatott utólagos beszedésre vonatkozó fizetési felszólításokat azon hordozható számítógépek behozatala vonatkozásában, amelyekre az 1995. január 1. és 1997. december 31. közötti időszak során történő szabad forgalomba bocsátás céljából tettek nyilatkozatot.

IV – Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

A – *Bevezető megjegyzések*

14. A CCIC a fizetési felszólításokat a vámhatóságok előtt eredménytelenül vitatta, ezért a vámhatóságok elutasító határozata ellen keresetet indított a Gerechtshof te Amsterdam vámtanácsa előtt.

15. Ezen eljárások keretében a Gerechtshof te Amsterdam a Bíróság Hivatalához 2004. július 19-én érkezett, 2004. július 13-i határozatával előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Olyan számítógépek behozatalakor, amelyeket az eladó operációs rendszerrel látott el, hozzá kell-e adni a Közösségi Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján az ügyleti értékhez a vevő által ingyenesen az eladó rendelkezésére bocsátott szoftver értékét, ha ez az érték nem része az ügyleti értéknek?"

16. Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a Vámkódex 29. cikkének (1) bekezdése szerint az importált áru vámértékét alapvetően az úgynevezett ügyleti érték határozza meg. Ez nem más, mint „a Közösség vámterületére irányuló kivitel céljából történő eladáskor az áruért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő, szükség esetén a 32. és 33. cikknek megfelelően kiigazított ár".

17. A Vámkódex 29. cikkéből az következik, hogy a vámérték meghatározása során egy eladó és egy vevő közötti konkrét ügyletből kell kiindulni. Ez alapvetően a nyilatkozattevő által bejelentett ügylet, kivéve ha a vámhatóságok ezt később vitatják.

18. Egyes esetekben azonban az így meghatározott ügyleti érték nem irányadó a vámérték meghatározása során. Ez lehet a helyzet például akkor, ha a bejelentett adásvétel két egymással kapcsolatban álló

vállalkozás között ment végbe. [4] A vámértéket ekkor a Vámkódex 30. és 31. cikkében előírt módszerrel kell meghatározni. Emellett a vámérték korrigálható többek között a Vámkódex 32. cikkének (1) bekezdése alapján, amely számos további tétel hozzáadását írja elő, amennyiben ezeket az ügyleti érték még nem tartalmazza.

19. Amint azt a Bizottság helyesen állapítja meg, az eladó és a vevő azonosításának komoly kihatása van az ügyleti érték és a vámérték megállapítására. Az alapul vett ügylettől függhet az ügyleti érték nagysága és összetétele, valamint az, hogy a Vámkódex 32. cikke alapján helye van-e további elemek hozzáadásának. Ezért az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolása érdekében először meg kell állapítani a Vámkódex 29. és azt követő cikke értelmében vett eladót és vevőt, valamint a vámérték megállapítása szempontjából releváns ügyletet (a továbbiakban: releváns ügylet).

4 – A Vámkódex 29. cikkének (2) bekezdése.

B – *Az „eladó" és a vámérték megállapítása szempontjából releváns ügylet azonosítása*

20. A *Bizottság* álláspontja szerint a CCC tekintendő eladónak és a CCIC tekintendő vevőnek. Más szóval a CCC és a CCIC közötti ügylet a vámérték megállapítása szempontjából releváns ügylet. A tárgyaláson sem a CCIC, sem a holland kormány, sem pedig az Egyesült Királyság Kormánya nem osztotta ezt a véleményt.

21. A Bizottság szerint azért nem tekinthető a CCC a vámérték megállapítása szempontjából vevőnek, mert a CCC nem a Közösségben honos vállalkozás.

22. A Bizottság álláspontja szerint ez nem jelenti azt, hogy a vámhatóságoknak a vámérték megállapítása során kizárólag a CCC és a CCIC közötti adásvétel ügyleti értékét kellett volna figyelembe venniük. A CCC és a CCIC ugyanis kapcsolatban áll egymással, ezért a Vámkódex 29. cikkének (2) bekezdése értelmében meg kell vizsgálni, hogy kapcsolatban álló vállalkozások közötti adásvétel ügyleti értéke szorosan megközelíti-e az egy időben vagy közel azonos időben azonos vagy hasonló áruk vonatkozásában

lebonyolított adásvétel ügyleti értékét. Más szóval a tajvani gyártó és a CCC közötti adásvétel ügyleti értéke szolgál összehasonlítási alapul a CCC és a CCIC közötti adásvétel ügyleti értékének szempontjából.

23. A Bizottság álláspontja felveti azt a kérdést, hogy mely kritériumok alapján azonosítható a vámérték megállapítása szempontjából releváns adásvétel, és különösen hogy e tekintetben milyen jelentőséggel bír az eladó honossága.

24. Az eladó Közösségen belüli honosságával összefüggésben meg kell állapítani, hogy – amint azt a CCIC a tárgyaláson megjegyezte – a Bizottság által hivatkozott Caterpillar-ügyben [5] olyan rendelkezések [6] értelmezéséről volt szó, amelyeket a Közösség még az 1950. december 15-i, ún. „Brüsszeli Vámérték Egyezmény" [7] alapján fogadott el. Az értelmezendő rendelkezések egyike emellett azt írta elő, hogy „a kifizetett vagy kifizetendő ár csak akkor fogadható el vámértékként, ha az a Közösség vámterületén honos vevővel szemben kerül felszámításra".

25. Időközben a jogi helyzet viszont annyiban megváltozott, hogy a GATT vámértékkódexen alapuló, vámértékre vonatkozó közösségi rendelkezések értelmében a vámértéknek nem a normál ár, hanem az ügyleti érték az alapja.

26. Az ügyleti érték 29. cikk (1) bekezdése szerinti meghatározása ugyanakkor nem utal arra, hogy a vevőnek a Közösség vámterületén kellene honosnak lennie. Ezen túlmenően a Vámkódex egyetlen rendelkezése sem utal kifejezetten a vevő Közösségen belüli illetőségére. [8]

5 – A 111/79. sz., Caterpillar Overseas ügyben 1980. március 13-án hozott ítélet (EBHT 1980., 773. o.).

6 – A vámérték megállapítása szempontjából irányadó vevőről szóló, 1972. március 24-i 603/72/EGK bizottsági rendelet (HL L 72., 17. o.) 1. cikke értelmében: „Az áruk vámértékéről szóló, 1968. június 27-i 803/68/EGK rendelet alkalmazása során, és az e rendeletben foglalt előírások sérelme nélkül a kifizetett vagy kifizetendő ár csak akkor fogadható el vámértékként, ha az a Közösség vámterületén honos vevővel szemben kerül felszámításra."

7 – Az áruk vámértékéről szóló, Brüsszelben 1950. december 15-én aláírt egyezmény. Ez a vámérték megállapítása során egy elméleti vámérték-fogalomból, a „normálértékből" indult ki. A GATT Tokiói fordulója (1973–79) során azután kidolgozásra került a GATT vámérték-kódex. Ez már az „ügyleti értékből" indult ki a vámérték meghatározása során. A GATT vámérték-kódexet a Közösség 1980. március 17-én fogadta el, és vámérték-rendelettel (az áruk vámértékéről szóló, 1980. március 28-i 1224/80/EGK rendelet [HL L 134., 1. o.]) közvetlenül is megjelenítette a közösségi jogban. Az 1994. január 1-jétől hatályos Vámkódex a vámérték-rendeletet azonos szöveggel vette át.

8 – A Vámkódex kifejezetten csak a *vámáru-nyilatkozatot tevő* személy közösségi illetőségét írja elő néhány kivétellel.

27. A Vámkódex által 1994. január 1-jén felváltott vámérték-rendelet [9] hatálybalépését követően a Bíróság csak egyszer, mégpedig az Unifert-ügyben [10] foglalt állást a vámérték megállapítása szempontjából „releváns" ügyletben részes felek honosságáról. Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy ebben az ügyben – a jelen ügytől eltérően – mind a bejelentett adásvétel eladója, mind vevője a Közösségben volt honos.

28. Amint a Bíróság az Unifert-ügyben hozott ítéletben megállapította, a végrehajtási rendelet 147. cikkének (1) bekezdése értelmében, amennyiben egy áru egymást követő eladásai során több kifizetett vagy kifizetendő ár is megfelel a Vámkódex 29. cikke (1) bekezdésében [11] megfogalmazott feltételeknek, az importőr ezen árak közül kiválaszthatja, hogy melyik szolgáljon a vámérték megállapításának alapjául. [12]

29. A Vámkódex 29. cikkének (1) bekezdése értelmében egy adásvétel alapulvétele a vámérték megállapításánál akkor jöhet egyáltalán szóba, ha megvalósult „a Közösség vámterületére irányuló kivitel".

30. E tekintetben a Bíróság az Unifert-ügyben úgy döntött, hogy a „kivitel céljából történő eladás" kikötése az árura, és nem az *eladó* honosságára vonatkozik. [13] Ezt követően a Bíróság megállapította, hogy az ügyleti értékre „nincs befolyással a felek honossága." [14] Ennek következtében sem az eladó, sem a vevő honosságának e szempontból nincs jelentősége.

31. Mindezt az is megerősíti, hogy a végrehajtási rendelet 147. cikkének (3) bekezdése kifejezetten előírja, hogy a vámérték megállapítására szolgáló ügylet vevőjének *„nem kell megfelelnie semmilyen más feltételnek azon kívül, hogy szerződő fél az adásvételi szerződésben."*

32. Amint azt a Bíróság az Unifert-ügyben megállapította, a „kivitel céljából történő eladás" fordulat a megfelelő kontextusban azt jelzi, hogy az eladás időpontjában bizonyos, hogy az árukat egy harmadik országból a Közösség vámterületére szállítják. [15] Ez arra utal, hogy amennyiben két, harmadik országban honos vállalkozás (esetünkben a tajvani gyártó és a CCIC) közötti adásvételt jelentik

9 – A 7. lábjegyzetben hivatkozott 1224/80 rendelet.

10 – A 11/89. sz., Unifert Handels GmbH ügyben 1990. június 6-án hozott ítélet (EBHT 1990., I-2275. o.).

11 – A 10. lábjegyzetben hivatkozott Unifert-ügyben hozott ítélet az 1224/80 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésére vonatkozott, amelyet a Vámkódex 29. cikkének (1) bekezdése azonos szöveggel vett át.

12 – Lásd a 10. lábjegyzetben hivatkozott Unifert-ügyben hozott ítélet 16. és 21. pontját.

13 – A 10. lábjegyzetben hivatkozott Unifert-ügyben hozott ítélet 11. pontja. A Bíróság e megállapításai alapvetően az áruk vámértékéről szóló, 1980. március 28-i 1224/80/EGK rendelet 1., 3. és 8. cikke egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló, 1980. június 11-i 1495/80/EGK rendelet (HL L 154., 14. o.) 6. cikkének szövegén alapultak, amelyet a végrehajtási rendelet 147. cikkének (1) bekezdése azonos szöveggel vett át.

14 – A 10. lábjegyzetben hivatkozott Unifert-ügyben hozott ítélet 9. pontja.

15 – A 10. lábjegyzetben hivatkozott Unifert-ügyben hozott ítélet 9–11. pontja.

be mint releváns ügyletet, úgy bizonyítani kell, hogy az árukat eleve a Közösség vámterületére irányuló kivitel céljával adták el. E bizonyítás megtörténhet azzal, hogy az adásvétellel összefüggő dokumentumokból kitűnik, hogy az áruk rendeltetése a Közösség vámterülete, hogy az árukat egy közvetítő rendelte, de a szállítók azokat közvetlenül a Közösségbe szállították, vagy hogy az árukat kifejezetten egy a Közösség területén honos eladó számára állították elő.

33. Mindenesetre a vámáru-nyilatkozatot tevő személy számára nyitva álló azon lehetőségnek, hogy a Közösség vámterületére szánt áruk egymást követő adásvétele esetén az ezen adásvételek során alkalmazott árak egyikét válassza a vámérték alapjául, az a gyakorlati feltétele, hogy a nyilatkozattevő a végrehajtási rendelet 178-181. cikkének megfelelően be tudjon mutatni valamennyi olyan adatot és dokumentumot, amely a választott árra vonatkozik. [16]

34. Akárhogy is, az alkalmazandó közösségi jogszabályokból nem tűnik ki olyan feltétlen követelmény, amely szerint a vámérték meghatározása szempontjából releváns ügylet vevőjének a Közösségben kellene honosnak lennie.

35. Ami a jelen jogvitát illeti, az előterjesztő bíróság által bemutatott tényállásból az derül ki, hogy az árukat a tajvani gyártótól közvetlenül a CCIC-nek, azaz a Közösségbe szállították. Ez arra enged következtetni, hogy a tajvani gyártó és a CCC közötti adásvétel már a Közösség vámterületére irányuló kivitel céljával jött létre. Az előterjesztő bíróság által bemutatott tényállás nem enged arra következtetni, hogy a holland vámhatóságok kétségbe vonták volna a tajvani gyártó és a CCC közötti ügylet dokumentációját.

36. Ezért abból kell kiindulni, hogy a tajvani gyártó és a CCC közötti adásvételt jogszerűen lehetett a vámérték megállapítására szolgáló releváns ügyletként bejelenteni.

37. Ezen ügyletből kiindulva kell ezért megvizsgálni a Vámkódex 32. cikke szerinti kiigazítások alkalmazhatóságát.

16 – Lásd ebben az értelemben a 10. lábjegyzetben hivatkozott Unifert-ügyben hozott ítélet 16. pontját.

C – *A Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti kiigazítások alkalmazhatósága*

38. A fentiekből következik, hogy a vámérték megállapítására jogszerűen került sor a tajvani gyártó és a CCC közötti ügyleti érték alapján.

39. A tárgyalás során kiderült, hogy míg a CCC és a CCIC közötti vételárban átalányként megjelent az operációs rendszer értéke, valamint az ehhez kapcsolódó profit, mindezek már nem szerepeltek a tajvani gyártó és a CCC közötti vételárban, amely alapján a vámértéket meghatározták.

40. A Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében az úgynevezett kiegészítő tételeket akkor kell hozzászámítani az importált áruért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árhoz, ha ezen árukat vagy szolgáltatásokat (1) közvetlenül vagy közvetve az importált áru vevője biztosítja (2) ingyenesen vagy kedvezményesen (3) az értékelendő áruk előállításával és kivitelre történő eladásával kapcsolatban történő felhasználásra, (4) amennyiben ez az érték a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árban nem volt benne. Ezenkívül az szükséges, hogy a vevő által rendelkezésre bocsátott kiegészítő tétel a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése b) pontjának i–iv. alpontjában felsoroltak körébe tartozzon.

41. A *Bizottság* vitatja, hogy a jelen ügyben teljesülnének a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglaltak alkalmazásának tényállásbeli feltételei. Különösen annak kérdését veti fel, hogy az operációs rendszert a vevő biztosította-e közvetve vagy közvetlenül, illetve hogy annak értéke szerepelt-e a CCC és a CCIC közötti adásvétel ügyleti értékében. Mindezek miatt kérdéses, hogy az operációs rendszer megfelel-e a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő valamely kategóriának.

42. Amint azt az előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben megvilágította – és ezt az alapeljárás felei az alapjogvitában nem vitatták –, a CCC az operációs rendszert a hordozható számítógépek tajvani gyártójának ingyenesen bocsátotta rendelkezésére. A CCC szerződést kötött a Microsofttal, amelynek értelmében a Compaq által vagy a nevében gyártott számítógépeket Microsoft operációs rendszerrel láthatják el, és azzal együtt értékesíthetik. Mivel a CCC minősül vevőnek a vámérték megállapítása szempontjából releváns ügyletben, álláspontom szerint az operációs rendszert a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében köz-

vetlenül, de legalábbis közvetve a vevő (ti. a CCC) biztosította az eladó (ti. a tajvani gyártó) számára.

43. Már korábban megállapítottam, hogy az operációs rendszer értéke nem szerepelt a CCC által a tajvani gyártónak ténylegesen kifizetett árban.

44. Álláspontom szerint ezért teljesülnek a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt feltételek. Tisztázásra szorul még, hogy az operációs rendszer megfelel-e az i–iv. alpontokban felsorolt kiegészítő tételek valamelyikének.

45. A *CCIC* álláspontja szerint az operációs rendszer nem felel meg az i., ii. és iii. alpontokban felsorolt egyik kiegészítő tételnek sem, mivel ezek kizárólag materiális árukat tartalmaznak. Ami az iv. alpontban szereplő „immateriális termékeket" illeti, ezek csak akkor jöhetnek szóba, ha az importált áru előállításához szükségesek, esetünkben azonban nem ez a helyzet.

46. A Bizottság ugyancsak úgy véli, hogy az operációs rendszer a kiegészítő tételek négy kategóriája közül egyiknek sem felel meg.

47. Az *Egyesült Királyság Kormánya* és a *spanyol kormány* ezzel szemben úgy véli, hogy az operációs rendszert a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése b) pontjának i. alpontja alá, az „importált áruba beépített anyagok, alkatrészek, részek és hasonló tételek" közé kell besorolni. Az Egyesült Királyság Kormánya szerint az operációs rendszer a hordozható számítógépek alkatrésze, mivel egyedileg azonosítható, önálló értékkel bíró részt jelent, és emellett nélkülözhetetlen a számítógép működőképességéhez. Semmi ok arra, hogy a vámérték megállapítása során különbséget tegyünk materiális és immateriális alkatrészek között. A spanyol kormány szerint egy immateriális, ugyanakkor a számítógépbe integrált alkotórészről van szó, és a számítógép az operációs rendszer nélkül nem képes ugyanúgy működni.

48. A *holland* és a *német* kormány álláspontja szerint az operációs rendszert a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése b) pontjának iv. alpontja értelmében vett immateriális terméknek kell tekinteni. A német kormány ehhez még hozzáfűzi, hogy az operációs rendszer az importált áru előállításához szükséges szolgáltatás, mivel a tényállásban szereplő szerződés olyan számítógépek szállításáról rendelkezik, amelyeken

az operációs rendszer telepítve van. A holland kormány álláspontja szerint az operációs rendszer az importált áru olyan szükséges alkatrésze, amely nélkül a számítógép nem használható, ezért szükséges a számítógép előállításához.

49. A Vámkódex a 32. cikk (3) bekezdésében arról rendelkezik, hogy a vámérték meghatározásakor a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árhoz való hozzáadás csak akkor történhet meg, ha azt a 32. cikk előírja. Önmagában e rendelkezés szóhasználatából a 32. cikk megszorító értelmezésére lehetne következtetni. A „hasonló tételek" kifejezés alkalmazása miatt a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése b) pontjának i. alpontjában szereplő felsorolás nyilvánvalóan nem kimerítő.

50. A vámértékre vonatkozó közösségi szabályozás célja, hogy méltányos, egységes és semleges rendszert hozzon létre, amely kizárja az önkényes és fiktív vámértékek alkalmazását. [17] Mindebből az következik, hogy a vámérték meghatározásakor az a cél, hogy az alapvetően az importált áru valamennyi olyan alkotórészére kiterjedjen, amely gazdasági értéket képvisel. Kérdéses ugyanakkor, hogy van-e jelentősége annak, hogy az importált áruban lévő „anyagok, alkatrészek, részek és hasonló tételek" immateriális jellegűek.

51. A Bíróság immateriális tételek vámértékével kapcsolatos ítélkezési gyakorlata e kérdés megválaszolásához első ránézésre nem sok segítséget nyújt, mivel ellentmondásosnak tűnik. A Bosch-ügyben [18] a Bíróság úgy határozott, hogy valamely készülék vámértékébe csak az áru saját értékét kell beszámítani, és nem kell hozzáadni az olyan immateriális javakat, mint amilyen az eljárási mód, a szolgáltatás vagy a know-how. [19] A Brown Boveri ügyben [20] a Bíróság úgy ítélte meg, hogy amennyiben a szoftver beépítésre került az importált áruba, úgy annak értéke integráns részét képezi a kifizetett vagy kifizetendő értéknek. [21]

52. Ez a látszólagos ellentét azonban feloldható, ha az immateriális tételek között a következő megkülönböztetést tesszük. Egyrészt vannak olyan immateriális szolgáltatások, amelyeket rendelkezésre bocsátanak az áru előállításához, ilyen például a szabadalom, a használati vagy a formatervezési minta. Ezek a kiegészítő tételek adott esetben – a további feltételek teljesülése esetén – a

17 – A C-15/99. sz., Hans Sommer kontra Hauptzolamt Bremen ügyben 2000. október 19-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-8989. o.) 25. pontja.

18 – Az 1/77. sz. Bosch-ügyben 1977. július 14-én hozott ítélet (EBHT 1977., 1437. o.).

19 – A 18. lábjegyzetben hivatkozott Bosch-ügyben hozott ítélet 4. pontja.

20 – A C-79/89. sz. Brown Boveri ügyben 1991. április 18-án hozott ítélet (EBHT 1991., I-1853. o.).

21 – A 20. lábjegyzetben hivatkozott Brown Boveri ügyben hozott ítélet 21. és 22. pontja.

Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése b) pontjának iv. alpontja alá tartozhatnak. Meg kell különböztetni ezektől azokat az immateriális alkotórészeket, amelyeket az importált áru használhatósága érdekében ez utóbbiakba beépítenek, ilyen például a mosógép mosási programja vagy az autó fedélzeti számítógépének szoftvere. A szabadalomtól, a használati vagy a formatervezési mintától eltérően ezen immateriális alkotórészek nem közvetlenül szükségesek az importált áru előállításához. A rendelkezésre bocsátott immateriális termékek ugyanakkor – immateriális voltuk ellenére – a végtermék alkatrészei, mivel ez utóbbiakba beépítésre kerülnek, [22] azok működését javítják, vagy akár új funkciót biztosítanak, így nem kis mértékben hozzájárulnak az importált áru értékéhez. Ezen utóbbi kategóriába, az importált áruba beépített immateriális javak körébe tartozik álláspontom szerint az olyan szoftver, mint amely a Brown Boveri ügy tárgyát képezte.

53. Összefoglalva tehát abból lehet kiindulni, hogy a jelen ügyben az a döntő, hogy a hordozható számítógép és az operációs rendszer egységes árut képez-e, azaz hogy az operációs rendszer gazdasági és gyakorlati értelemben az importált áru alkatrésze-e.

22 – A tényállás szerint a jelen ügyben az operációs rendszer a merevlemezre van telepítve. Ugyanakkor még aktiválni szükséges ahhoz, hogy teljesen működőképes legyen.

Ahogyan ez más – materiális – alkatrészek esetében is igaz, ez még nem jelenti feltétlenül azt, hogy a hordozható számítógép ezen immateriális alkatrész nélkül teljes mértékben működőképes volna.

54. A jelen ügyben ezenkívül arra is figyelemmel kell lenni, hogy a szerződő felek abban állapodtak meg, hogy a hordozható számítógépeket telepített – esetünkben a Microsoft által készített – operációs rendszerrel szállítják. Ezért a jelen ügyben a hordozható számítógép az operációs rendszerrel együtt jelenti a vevő által megrendelt árut, amely ezért az operációs rendszer hiányában nem volna teljes.

55. Utalni kell arra, hogy a CCIC álláspontja szerint ellentmondana a Vámkódex rendszerében rejlő logikának, ha a jelen ügyben vizsgált operációs rendszert a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján be kellene vonni a vámértékbe, míg a Vámkódex 34. cikke és a végrehajtási rendelet 167. cikke alapján nem ez volna a helyzet, amennyiben a szoftver egy adathordozón volna található és értéke az adathordozó értékétől elkülönítve volna feltüntetve.

56. Ennek az érvelésnek a jelen ügyben annyiban nincs jelentősége, hogy itt elsősorban operációs rendszerrel ellátott hordozható számítógépek importjáról van szó, és nem önmagában eladás céljából importált szoftverről. Emellett a Vámkódex 34. cikkének és a végrehajtási rendelet 167. cikkének rendelkezései esetében egyértelműen különös szabályozásról van szó, amelyeket ezért megszorítóan kell értelmezni. A végrehajtási rendelet 167. cikkének (2) bekezdése értelmében minden olyan szoftver ki van zárva e rendelkezés hatálya alól, amelyet olyan áru tartalmaz, amelyben integrált áramkörök, félvezetők vagy hasonló eszközök találhatók. A hordozható számítógép ezért ki van zárva a Vámkódex 34. cikkének és a végrehajtási rendelet 167. cikkének hatálya alól. Úgy tűnik, a különös szabályozás csak olyan szoftverek értékesítésére vonatkozik, amelyeket a szállítás érdekében adathordozón tárolnak, és olyan szoftverekre nem, amelyeket – mint a jelen ügyben is – valamely hordozható számítógép immateriális alkatrészeként szállítanak. A Vámkódex 34. cikkének és a végrehajtási rendelet 167. cikkének korlátozott hatálya álláspontom szerint kizárja az adathordozón tárolt szoftverekre vonatkozó szabályok alkalmazását azon szoftverekre, amelyeket a hordozható számítógépek merevlemezére telepítettek.

57. Mindezek fényében álláspontom szerint a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése b) pontjának i. alpontjában foglalt „az importált áruba beépített anyagok, alkatrészek, részek és hasonló tételek" kategóriáját úgy kell értelmezni, hogy az említett feltételek teljesülése esetén magában foglalja a hordozható számítógépekre a gyártó által telepített operációs rendszereket is.

58. Ennek megfelelően az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az olyan számítógépek behozatalakor, amelyeket az eladó operációs rendszerrel látott el, a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján az ügyleti értékhez a vevő által ingyenesen az eladó rendelkezésére bocsátott operációs rendszer értékét hozzá kell adni, ha azt az ügyleti érték nem tartalmazza.

59. Mindezek alapján az alapeljárásban részt vevő felek által a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése c) pontjának és 34. cikkének értelmezésére alapított érveket nem szükséges tovább vizsgálni.

V – A költségekről

60. A holland, a brit, a német és a spanyol kormány, valamint a Bizottság költségei nem téríthetők meg. Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről.

VI – Végkövetkeztetések

61. A fenti megfontolások alapján azt javaslom, hogy a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre a következőképpen válaszoljon:

Olyan számítógépek behozatalakor, amelyeket az eladó operációs rendszerrel látott el, a Vámkódex (2913/92/EGK rendelet) 32. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján az ügyleti értékhez a vevő által ingyenesen az eladó rendelkezésére bocsátott szoftver értékét hozzá kell adni, ha azt az ügyleti érték nem tartalmazza.